

Nada Birko Kustec

(Mrkopalj, 2. siječnja 1931. – Zagreb, 1. rujna 2020.)

U 90. godini života preminula je najstarija hrvatska olimpijka Nada Birko Kustec. Bila je prva Hrvatica koja je nastupila na Zimskim olimpijskim igrama. Rođena je Mrkoplju, u srcu Gorskog kotara, i u rodnom mjestu, gdje je provela djetinjstvo, poput svojih vršnjaka napravila je prve skijaške korake. Bio je to začetak jedne velike i impresivne karijere.

Bila je članica skijaških klubova Bijele strijele iz Mrkoplja i Goranin iz Delnica. Najuspješnija je skijašica Gorskog kotara svih vremena. Bila je stalna članica državne i olimpijske reprezentacije Jugoslavije.

Njezin prvi veliki uspjeh bio je naslov omladinske prvakinje Jugoslavije 1948. u skijaškom trčanju na četiri kilometra. Od pobjede na izbornom natjecanju na Planici 1949. preuzela je vodeće mjesto u Jugoslaviji u disciplini skijaškog trčanja i zadržala ga sve do kraja sezone 1954. godine. Dvostruka je prvakinja 1950. i 1954. godine na seniorskom prvenstvu države u trčanju na 10 kilometara i članica pobjedničke štafete 3 x 5 kilometara.

Na Zimskim olimpijskim igrama 1952. u Oslu, kao članica SK Bijele strijele iz Mrkoplja, osvojila je 14. mjesto u utrci na 10 kilometara, a na natjecanju za Kup Kurikala 1954. deseto mjesto. Za Skijaški klub Goranin iz Delnica nastupa od 1955. godine. Bila je višegodišnja republička i državna prvakinja u skijaškim utrkama za omladinke i članice. Čak osam puta bila je prvakinja Jugoslavije u svojoj disciplini.

Na Igrama 1956. u Cortini d' Ampezzo u trčanju na deset kilometara bila je 35., a u štafeti 3 x 5 kilometara zajedno s Blaženkom Vodenlić i Amalijom Belaj osvojila je deveto mjesto, što je tada predstavljalo veliki uspjeh. Natjecala se sve do 1963. godine.

Ali od svih rezultata, po riječima same Nade, najdraža joj je bila pobjeda na državnom prvenstvu održanom 1954. u Mrkoplju, gdje su hrvatske skijašice pobijedila svoje najveće suparnice Slovenke.

Nakon pobjede na 10 kilometara, u štafeti 3 x 5 kilometara vodila se ogorčena borba između momčadi Slovenije i Hrvatske. U drugoj izmjeni Slovenke su prešle u vodstvo, ali u posljednjoj dionici Nada Birko je osigurala Hrvatskoj uvjerljivu pobjedu. Uslijedi-

lo je čestitanje oduševljenih Mrkopljanaca i veliko slavlje...

Jugoslavenskom skijaškom savezu 1952. godine prvi put je stigao poziv da sudjeluje na nekom natjecanju u Švicarskoj. U Grindelwaldu je domaći Schweizer Damen Skiklub, organizirao natjecanje u skijaškom trčanju za žene. Na natjecanje je krenula mala ekipa u kojoj su bile Slovenka Angela Kordež i Hrvatica Nada Birko.

„Po dolasku u Grindelwald nismo imali ni trenutka predaha. Odmah sljedeće jutro su nas doveli ravno do staze. Bila sam deseta. Imala sam tada 21 godinu...“, sjećala se kasnije Nada Birko Kustec.

Konkurencija je bila vrlo jaka jer su na natjecanju sudjelovale i Ruskinje i Skandinavke. Tamo su bile i Talijanke, koje su ih pozvale da na povratku skrenu na natjecanje u Tarvisio, gdje su se Angela i Nada iznova iskazale.

Nada Birko Kustec sahranjena je na zagrebačkom groblju Mirogoj.

(Jurica Gizdić)